

АЛКАЛОИД АД СКОПЈЕ
СТАТУТАРНИ КОНСОЛИДИРАНИ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ И
ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИТЕ РЕВИЗОРИ
ЗА ГОДИНАТА ЗАВРШЕНА НА
31 ДЕКЕМВРИ 2017

СОДРЖИНА	Страна
ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИТЕ РЕВИЗОРИ	1
КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКАТА СОСТОЈБА	3
КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРИХОДИ И РАСХОДИ	4
КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА ОСТАНАТА СЕОПФАТНА ДОБИВКА	5
КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНИТЕ ВО ГЛАВНИНАТА	6
КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИТЕ ТЕКОВИ	7
БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ	8
ОПШТИ ИНФОРМАЦИИ ЗА ДРУШТВОТО	8
СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ	8
ФИНАНСИСКИ РИЗИЦИ	26
СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПРОЦЕНКИ	27
СЕГМЕНТНО ИЗВЕСТУВАЊЕ	28
МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА	30
НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА	31
ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ	32
ВЛОЖУВАЊА ВО ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ РАСПОЛОЖЛИВИ ЗА ПРОДАЖБА	35
ЗАЛИХИ	36
ПОБАРУВАЊА ОД КУПУВАЧИТЕ	36
ОСТАНАТИ ПОБАРУВАЊА	36
ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ	37
АКЦИОНЕРСКИ КАПИТАЛ	37
ОСТАНАТИ РЕЗЕРВИ	38
ОБВРСКИ ЗА КРЕДИТИ	38
ОБВРСКИ ЗА ОТПРЕМНИНИ	39
ОДЛОЖЕНИ ДАНОЦИ	40
ОБВРСКИ КОН ДОБАВУВАЧИ И ОСТАНАТИ ОБВРСКИ	40
РЕЗЕРВИРАЊА ЗА ОСТАНАТИ ОБВРСКИ И ТРОШОЦИ	41
ОСТАНАТИ ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО	41
ОСТАНАТИ РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО	41
ВИДОВИ НА ТРОШОЦИ	41
ТРОШОЦИ НА ВРАБОТЕНИ	42
ОПЕРАТИВЕН ЛИЗИНГ	42
ТРОШОЦИ НА ФИНАНСИРАЊЕ	42
ДАНОК НА ДОБИВКА	42
ЗАРАБОТУВАЧКА ПО АКЦИЈА	43
ДИВИДЕНДА	43
ПРЕВЗЕМЕНИ ОБВРСКИ	43
ПОТЕНЦИЈАЛНИ ОБВРСКИ	43
ОДНОСИ СО ПОВРЗАНИ СУБЈЕКТИ	43
ДЕВИЗНИ КУРСЕВИ	44

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИТЕ РЕВИЗОРИ

ДО СОПСТВЕНИЦИТЕ И РАКОВОДСТВОТО НА АЛКАЛОИД АД Скопје

Извршивме ревизија на приложените консолидирани финансиски извештаи (стр. 3 до 44) на АЛКАЛОИД АД Скопје и подружниците (во понатамошниот текст "Групата"), кои се состојат од консолидираниот извештај за финансиска состојба на 31 декември 2017 година и консолидираниот извештај за сеопфатна добивка, консолидираниот извештај за промени во главнината и консолидираниот извештај за парични текови за годината што тогаш завршува и прегледот на значајните сметководствени политики и останати објаснувачки белешки.

Одговорност на раководството за консолидираните финансиски извештаи

Раководството е одговорно за подготвувањето и објективното презентирање на овие консолидирани финансиски извештаи во согласност со сметководствените стандарди кои се применуваат во Република Македонија и интерна контрола за која раководството смета дека е неопходна за подготвување на консолидираните финансиски извештаи кои не содржат материјално погрешно прикажување, без разлика дали тоа е резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие консолидирани финансиски извештаи врз основа на нашата ревизија. Ние ја извршивме нашата ревизија во согласност со Законот за ревизија и стандардите за ревизија кои се во примена во Република Македонија. Овие стандарди бараат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршиме ревизијата на начин кој ќе ни овозможи да добиеме разумно уверување дека консолидираните финансиски извештаи не содржат материјално погрешно прикажување.

Ревизијата вклучува спроведување на постапки за собирање на ревизорски докази за износите и обелоденувањата во консолидираните финансиски извештаи. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризиците од значајно погрешно прикажување на консолидираните финансиски извештаи, настанато како резултат на измама или грешка. При проценувањето на овие ризици ревизорот ја разгледува интерната контрола релевантна за подготвување и објективно презентирање на консолидираните финансиски извештаи на Групата со цел дизајнирање на ревизорски постапки кои што се соодветни на околностите, но не и со цел на изразување на мислење за ефективност на интерната контрола на Групата. Ревизијата исто така вклучува и оценка за соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на раководството, како и оценка на севкупното презентирање на консолидираните финансиските извештаи.

Веруваме дека ревизорските докази кои ги имаме собрано се доволни и соодветни за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење.

Мислење

Според наше мислење, консолидираните финансиски извештаи ја прикажуваат реално и објективно, во сите материјални аспекти, финансиската состојба на АЛКАЛОИД АД Скопје и подружниците на ден 31 декември 2017 година како и резултатите од работењето и паричните текови за годината што тогаш завршува во согласност со сметководствената регулатива која се применува во Република Македонија.

(продолжува)

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИТЕ РЕВИЗОРИ

ДО СОПСТВЕНИЦИТЕ И РАКОВОДСТВОТО НА АЛКАЛОИД АД Скопје (продолжение)

Извештај за други правни и регулаторни барања

Раководството на Групата е одговорно за изготвување на консолидираниот годишен извештај и консолидираната годишна сметка во согласност со Законот за трговски друштва и истите беа прифатени и одобрени од Раководството на Групата на ден 9 февруари 2018 година. Наша одговорност е да издадеме мислење во врска со конзистентноста на консолидираниот годишен извештај со консолидираната годишна сметка и консолидираните финансиски извештаи на Групата. Ние ги извршивме нашите постапки во согласност со Законот за ревизија на Република Македонија и Меѓународниот стандард за ревизија 720 – Одговорности на ревизорот во врска со други информации во документи кои содржат ревидирани консолидирани финансиски извештаи. Според наше мислење историските финансиски информации обелоденети во консолидираниот годишен извештај се конзистентни со консолидираната годишна сметка и приложените ревидирани консолидирани финансиски извештаи на Групата за годината што завршува на 31 декември 2017 година.

Лидија Нануш
Овластен ревизор
Директор

28 февруари 2018 година
Дилоит ДОО Скопје

Јане Иванов
Овластен ревизор

КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКАТА СОСТОЈБА

	Белешка	За годината што завршува на 31 декември	
		2017	2016
Средства			
Постојани средства			
Материјални средства	6	4.311.471	4.068.330
Нематеријални средства	7	1.455.417	1.339.186
Одложени даночни средства	18	17.817	17.817
Вложувања во хартии од вредност расположливи за продажба	9	5.110	4.649
Останати долгорочни побарувања	12	14.988	8.728
		5.804.803	5.438.710
Тековни средства			
Залихи	10	2.479.984	2.393.188
Побарувања од купувачите	11	2.411.428	2.224.712
Останати побарувања	12	406.931	256.998
Пари и парични еквиваленти	13	214.389	277.638
		5.512.732	5.152.536
Вкупно средства		11.317.535	10.591.246
Акционерска главнина и обврски			
Капитал и резерви			
Акционерски капитал	14	2.197.095	2.197.095
Законски резерви		612.672	612.785
Останати резерви	15	1.139.520	1.347.099
Задржана добивка		4.926.034	4.285.645
Малцински удел		749	781
		8.876.070	8.443.405
Долгорочни обврски			
Долгорочни кредити	16	270.534	67.620
Обврски за отпремнини	17	29.427	26.885
Одложени даночни обврски	18	205	8
		300.166	94.513
Тековни обврски			
Обврски кон добавувачите и останати обврски	19	1.739.318	1.592.425
Данок на добивка		20.362	20.914
Краткорочни кредити	16	381.619	439.989
		2.141.299	2.053.328
Вкупно обврски		2.441.465	2.147.841
Вкупно акционерска главнина и обврски		11.317.535	10.591.246

Белешките кон консолидираните финансиски извештаи се интегрален дел на овие финансиски извештаи и треба да се читаат во врска со истите.

Консолидираните финансиски извештаи се одобрени од страна на Управниот одбор на Друштвото на ден 9 февруари 2018 година.

Одобрено од:

Живко Мукаетов
Генерален директор

Виктор Стојчевски
Финансиски директор

КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРИХОДИ И РАСХОДИ

	Белешка	За годината што завршува на 31 декември	
		2017	2016
Продажби	5	9.094.716	8.292.770
Трошоци содржани во продадени готови производи и трговски стоки	23	<u>(5.036.402)</u>	<u>(4.548.509)</u>
Бруто добивка		4.058.314	3.744.261
Трошоци за истражување и развој	23	(76.421)	(71.498)
Трошоци на продажба и маркетинг	23	(2.732.544)	(2.433.623)
Административни трошоци	23	(356.110)	(385.509)
Резервирања за останати обврски и трошоци	20	(2.542)	(1.091)
Останати приходи од работењето	21	315.984	300.623
Останати расходи од работењето	22	<u>(294.436)</u>	<u>(298.708)</u>
Добивка од работењето		912.245	854.455
Трошоци на финансирањето, (нето)	26	<u>(4.491)</u>	<u>(12.407)</u>
Добивка пред оданочување		907.754	842.048
Данок на добивка	27	<u>(98.477)</u>	<u>(110.230)</u>
Нето добивка за годината		809.277	731.818
Расположливо на:			
– Акционерите на Друштвото		809.309	731.850
– Малцински удел		<u>(32)</u>	<u>(32)</u>
Нето добивка за годината		809.277	731.818
Заработувачка по акција (во денари)			
- Основна	28	<u>571,28</u>	<u>516,60</u>

Белешките кон консолидираните финансиски извештаи се интегрален дел на овие финансиски извештаи и треба да се читаат во врска со истите.

КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА ОСТАНАТА СЕОПФАТНА ДОБИВКА

	Белешка	За годината што завршува на 31 декември	
		2017	2016
Нето добивка		809.277	731.818
Останата сеопфатна добивка:			
Објективна вредност на вложувањата	15	461	1.135
Ревалоризација на средства	15	-	-
Курсни разлики	15	(10.350)	26.101
Останата сеопфатна добивка по оданочување		(9.889)	27.236
Вкупно останата сеопфатна добивка		799.388	759.054

Белешките кон консолидираните финансиски извештаи се интегрален дел на овие финансиски извештаи и треба да се читаат во врска со истите.

КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНИТЕ ВО ГЛАВНИНАТА
За годината што завршува на 31 декември 2017

	Расположливо за акционерите на Друштвото						Вкупно
	Акционерски капитал	Премии од акции	Законски резерви	Останати резерви	Задржана добивка	Малцински удел	
На 1 јануари 2016	2.197.095	-	611.914	1.319.863	3.890.742	813	8.020.427
Објективна вредност на вложувањата (Белешка 9)	-	-	-	1.135	-	-	1.135
Издојувања за резерви Дивиденда и данок на исплатена дивиденда (Белешка 29)	-	-	806	-	(806)	-	-
Нето добивка за годината	-	-	-	-	731.850	(32)	731.818
Курсни разлики	-	-	65	26.101	(9.661)	-	16.505
На 31 декември 2016	2.197.095	-	612.785	1.347.099	4.285.645	781	8.443.405
Објективна вредност на вложувањата (Белешка 9)	-	-	-	461	-	-	461
Издојувања за резерви Дивиденда и данок на исплатена дивиденда (Белешка 29)	-	-	1.009	(197.690)	196.681	-	-
Нето добивка за годината	-	-	-	-	809.309	(32)	809.277
Курсни разлики	-	-	(1.122)	(10.350)	(11.153)	-	(22.625)
На 31 декември 2017	2.197.095	-	612.672	1.139.520	4.926.034	749	8.876.070

Белешките кон консолидираните финансиски извештаи се интегрален дел на овие финансиски извештаи и треба да се читаат во врска со истите.

КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИТЕ ТЕКОВИ

	За годината што завршува на 31 декември	
	2017	2016
Парични текови од редовните активности		
Наплатено од купувачи	8.848.268	8.095.109
Платено на добавувачите и вработените	(7.932.364)	(7.276.073)
Паричен тек од работењето	915.904	819.036
Приливи од камати	910	5.928
Нето парични текови од редовни активности	916.814	824.964
Парични текови од инвестициони активности		
Набавка на основни средства	(710.567)	(616.146)
Продажба на основни средства	1.973	-
Приливи од дивиденди	-	462
Останати одливи од вработените	(61.884)	(61.678)
Нето парични текови користени во инвестициони активности	(770.478)	(677.362)
Парични текови од финансиски активности		
Приливи од кредити	2.374.351	1.827.093
Отплата на кредити	(2.229.308)	(1.770.720)
Платени камати	(20.426)	(16.384)
Надоместоци на акционерите и данок на исплатена дивиденда и други распределби од добивката	(324.234)	(299.010)
Нето парични текови користени во финансиски активности	(199.617)	(259.021)
Нето намалување на пари и парични еквиваленти	(53.281)	(111.419)
Пари и парични еквиваленти на почеток на годината	277.638	389.921
Курсни разлики	(9.968)	(864)
Пари и парични еквиваленти на крајот на годината	214.389	277.638

Белешките кон консолидираните финансиски извештаи се интегрален дел на овие финансиски извештаи и треба да се читаат во врска со истите.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

1. ОПШТИ ИНФОРМАЦИИ ЗА ДРУШТВОТО

Алкалоид АД Скопје (во понатамошниот текст: Друштвото) и неговите подружници произведува и продава разновидни фармацевтски, хемиски и козметички производи, како и производи од билово потекло. Алкалоид АД Скопје се состои од осумнаесет подружници и една фондација во Република Македонија и други земји. Имињата на подружниците се дадени во точка 2.4 од Белешките кон консолидираните финансиски извештаи.

Производството на Друштвото се одвива на локациите во Скопје и Белград.

Алкалоид АД Скопје, матичното друштво е акционерско друштво, основано и со седиште во Република Македонија. Адресата на Друштвото е:

Бул. Александар Македонски 12, 1000 Скопје Република Македонија

Акциите на Алкалоид АД Скопје котираат на официјалниот пазар на Македонската берза за хартии од вредност од 2002 година.

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ

Основните сметководствени политики кои се применети при изготвувањето на консолидираните финансиски извештаи се дадени подолу. Сметководствените политики се применуваат конзистентно во текот на целата презентирана година.

2.1 Основа за подготовка на консолидираните финансиски извештаи

Во согласност со одредбите на Законот за трговски друштва (“Службен весник на РМ” бр.28/04, 84/05, 71/06, 25/07, 87/08, 17/09, 23/09, 42/10, 48/10, 8/11, 21/11, 24/11, 166/12, 70/13, 119/13, 120/13, 187/13, 38/14, 41/14, 138/14, 88/15, 192/15, 6/16, 30/16 и 61/16) правните лица во Република Македонија имаат обврска да водат сметководство и да подготвуваат консолидирани финансиски извештаи во согласност со усвоените меѓународни стандарди за финансиско известување објавени во Службен весник на Република Македонија.

На 29 декември 2009 година, донесен е нов Правилник за водење сметководство (“Службен весник на РМ” 159/09, 164/10 и 107/11) во кој се објавени Меѓународните сметководствени стандарди (МСС), Меѓународните стандарди за финансиско известување (МСФИ), заедно со толкувањата на Постојниот комитет за толкување (ПКТ) и толкувањата на Комитетот за толкување на меѓународното финансиско известување (КТМФИ), утврдени и издадени од Одборот за меѓународни сметководствени стандарди (ОМСС) заклучно со 1 јануари 2009 година. Овој правилник се применува од 1 јануари 2010 година.

Меѓутоа, до датумот на составување на придружните консолидирани финансиски извештаи не се преведени и објавени сите измени и дополнувања на МСС/МСФИ и толкувањата на КТМФИ кои стапиле на сила за годишните периоди кои започнуваат на 1 јануари 2009 година. Притоа придружните консолидирани финансиски извештаи на Друштвото се прикажани во согласност со билансните шеми објавени во Правилникот за формата и содржината на годишната сметка (“Службен весник на Република Македонија” бр. 60/14), чиј сет на консолидирани финансиски извештаи отстапува од оние дефинирани во МСС 1 - Презентирање на консолидирани финансиските извештаи и притоа во поединечни делови отстапува од начинот на презентација на одредени билансни позиции предвидени со наведениот стандард. Објавените стандарди и толкувања кои се на сила во тековниот период, а кои сè уште не се официјално преведени и усвоени, како и објавените стандарди и толкувања кои сè уште не се во примена се обелоденети во белешките 2.2 и 2.3.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

2.1 Основа за подготвување на консолидираните финансиските извештаи (продолжение)

Во врска со погоре наведеното, а имајќи ги во предвид потенцијално материјалните значајни ефекти од разликите помеѓу сметководствените прописи на Република Македонија и МСФИ/МСС, кои можат да имаат влијание на реалноста и објективноста на консолидираните финансиски извештаи на Друштвото, придружените консолидирани финансиски извештаи не можат да се сметаат за консолидирани финансиски извештаи изготвени во согласност со МСФИ и МСС.

Консолидираните финансиски извештаи се составени во согласност со принципот на набавна вредност, освен ако не е поинаку наведено во сметководствените политики кои се дадени во натамошниот текст.

Во составувањето на консолидираните финансиски извештаи Друштвото ги применува сметководствените политики наведени во белешката 2.

Износите содржани во консолидираните финансиски извештаи на Друштвото се прикажани во илјади македонски Денари. Денарот претставува официјална валута на известување во Република Македонија.

2.2 Објавени стандарди и толкувања кои се во сила во тековниот период а кои сè уште не се официјално преведени и усвоени

На денот на издавањето на овие консолидирани финансиски извештаи, подолу наведените стандарди и измени на стандарди беа издадени од страна на Одборот за меѓународни сметководствени стандарди, и толкувања објавени од страна на Комисијата за толкувања за меѓународно финансиско известување, но истите не се официјално усвоени во Република Македонија.

- Измени на МСФИ 7 “Финансиски инструменти: Обелоденувања” – Измени со кои се подобруваат обелоденувањата на објективната вредност и ризикот на ликвидност (ревизиран во март 2009, применлив за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2009 година);
- Измени на МСФИ 1 “Првично усвојување на меѓународните стандарди за финансиско известување” – Дополнителни исклучоци за ентитети кои прв пат ги применуваат МСФИ. Измените се однесуваат на средствата во индустријата за нафта и гас и утврдување дали договорите содржат лизинг (ревизиран во јули 2009, применлив за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2010 година);
- Измени и дополнувања на различни стандарди и толкувања како резултат на Проектот за годишно квалитативно подобрување на МСФИ објавен на 16 април 2009 година (МСФИ 5, МСФИ 8, МСС 1, МСС 7, МСС 17, МСС 36, МСС 39, КТМФИ 16) – првенствено со намера да се отстранат неусогласеностите и појаснување на формулацијата во текстот (измените на стандардите се применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2010 година, додека измените на КТМФИ за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јули 2009 година);
- Измени на МСС 38 “Нематеријални средства” (применлив за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јули 2009 година);

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

2.2 Објавени стандарди и толкувања кои се во сила во тековниот период а кои сè уште не се официјално преведени и усвоени (продолжение)

- Измени на МСФИ 2 “Плаќање врз основа на акции” – Измени како резултат на Проектот за годишно квалитативно подобрување на МСФИ (ревидиран во април 2009 година, применлив за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јули 2009 година) и измени кои се однесуваат на трансакции на групни готовински плаќања врз основа на акции (ревидиран во јуни 2009 година, применлив за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2010 година);
- Измени на КТМФИ 9 “Повторна проценка на вградените деривативи” (применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јули 2009 година) и МСС 39 “Финансиски инструменти: Признавање и мерење” – Вградени деривативи (применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 30 јуни 2009 година);
- КТМФИ 18 “Пренос на средства од купувачи” (применлив за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јули 2009 година);
- “Сеопфатна рамка за финансиско известување на 2010 година” што претставува измена на “Рамката за подготовка и прикажување на финансиските извештаи” (применлива за пренос на средства од купувачи примени на или по септември 2010 година);
- Дополнувања на МСФИ 1 “Првично усвојување на меѓународните стандарди за финансиско известување” – Ограничен исклучок од споредбени обелоденувања пропишани во рамките на МСФИ 7 кај ентитети кои прв пат го применуваат МСФИ (применлив за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јули 2010 година);
- Дополнувања на МСС 24 “Обелоденувања за поврзани страни” – Поедноставени барања за обелоденувања кај ентитети кои се под (значителна) контрола или влијание на владата и појаснување на дефиницијата за поврзани страни (применлив за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2011 година);
- Дополнувања на МСС 32 “Финансиски инструменти: презентирање” – Сметководство за правата на издавање на нови акции (применлив за годишните периоди на известување кои започнуваат на или по 1 февруари 2010 година);
- Дополнувања на различни стандарди и толкувања “Подобрувања на МСФИ (2010)” како резултат на Проектот за годишно квалитативно подобрување на МСФИ објавен на 6 мај 2010 година (МСФИ 1, МСФИ 3, МСФИ 7, МСС 1, МСС 27, МСС 34, КТМФИ 13) – првенствено со намера да се отстранат неусогласеностите и појаснување на формулацијата во текстот (поголем број од дополнувањата ќе бидат применливи за годишните периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2011 година);
- Дополнувања на КТМФИ 14 “МСС 19 – Ограничување на дефинираните примања, минималните барања за финансирање и нивната интеракција” Авансна уплата на минимални средства потребни за финансирање (применлив за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2011 година);

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

2.2 Објавени стандарди и толкувања кои се во сила во тековниот период а кои сè уште не се официјално преведени и усвоени (продолжение)

- КТМФИ 19 “Подмирување на финансиски обврски со инструменти на главнината” (применлив за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јули 2010 година);
- Дополнувања на МСФИ 1 “Првично усвојување на меѓународните стандарди за финансиско известување” – Висока хиперинфлација и отстранување на фиксни датуми за ентитети кои прв пат го применуваат МСФИ (применлив за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јули 2011 година);
- Дополнувања на МСФИ 7 “Финансиски инструменти: Обелоденувања” – Пренос на финансиски средства (применлив за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јули 2011 година);
- Дополнувања на МСС 12 “Даноци на добивка” – Одложен данок: поврат на средствата кои се наоѓаат во основата (применлив за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2012 година);
- МСФИ 10 “Консолидирани финансиски извештаи” (применлив за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2013 година);
- МСФИ 11 “Заеднички аранжмани” (применлив за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2013 година);
- МСФИ 12 “Обелоденувања на вложувања во други правни лица” (применлив за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2013 година);
- МСФИ 13 “Мерење на објективната вредност” (применлив за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2013 година);
- МСС 27 (ревизиран во 2011) “Поединечни финансиски извештаи” (применлив за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2013 година);
- МСС 28 (ревизиран во 2011) “Вложувања во придружени правни лица и заеднички вложувања” (применлив за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2013 година);
- Дополнувања на МСФИ 1 “Првично усвојување на меѓународните стандарди за финансиско известување” – Државни кредити (применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2013 година);
- Дополнувања на МСФИ 7 “Финансиски инструменти: Обелоденувања” – Порамнување на финансиски средства и финансиски обврски (применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2013 година);
- Дополнувања на МСФИ 10, МСФИ 11 и МСФИ 12 “Консолидирани финансиски извештаи, Заеднички аранжмани и Обелоденувања на вложувања во други правни лица: Упатство за преодна примена” (применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2013 година);

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

2.2 Објавени стандарди и толкувања кои се во сила во тековниот период а кои сè уште не се официјално преведени и усвоени (продолжение)

- Дополнувања на МСС 1 “Презентација на финансиски извештаи” - Презентација на ставки од Останата сеопфатна добивка (применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јули 2012 година);
- Дополнувања на МСС 19 “Користи за вработените” – Подобрување на сметководството за користи по престанување на работниот однос (применлив за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2013 година);
- Дополнувања на различни стандарди „Подобрувања на МСФИ (циклус 2009-2011) како резултат на годишните проекти за подобрувања на МСФИ (МСФИ 1, МСС 1, МСС 16, МСС 32 и МСС 34) главно поврзано со елиминација на неконзистентности и термилошки објаснувања (промените се применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2013 година);
- КТМФИ 20 “Трошоци за откривка во фазата на производство на површински рудници” (применлив за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2013 година);
- Дополнувања на МСФИ 10 “Консолидирани финансиски извештаи”, МСФИ 12 “Обелоденувања на вложувања во други правни лица” и МСС 27 “Поединечни финансиски извештаи” – Вложувачки правни лица (применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2014 година);
- Дополнувања на МСС 32 “Финансиски инструменти: Презентирање” - Порамнување на финансиски средства и финансиски обврски (применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2014 година);
- Дополнувања на МСС 36 “Обезвреднување на средствата” – Обелоденувања за надоместувачка вредност за нефинансиски средства (применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2014 година);
- Дополнувања на МСС 39 “Финансиски инструменти: Признавање и мерење” - Замена на деривативи и продолжување на сметководството за хеџинг трансакции (применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2014 година);
- КТМФИ 21 “Давачки” (толкување применливо за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2014 година);
- Дополнувања на МСС 19 “Користи за вработените” – Планови за дефинирани користи: Придонеси за вработените (применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јули 2014 година);
- Дополнувања на различни стандарди “Подобрувања на МСФИ (циклус 2010-2012) како резултат на годишните проекти за подобрувања на МСФИ (МСФИ 2, МСФИ 3, МСФИ 8, МСФИ 13, МСС 16, МСС 24 и МСС 38) главно поврзано со елиминација на неконзистентности и термилошки објаснувања (промените се применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јули 2014 година);

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

2.2 Објавени стандарди и толкувања кои се во сила во тековниот период а кои сè уште не се официјално преведени и усвоени (продолжение)

- Дополнувања на различни стандарди „Подобрувања на МСФИ (цикрус 2011-2013) како резултат на годишните проекти за подобрувања на МСФИ (МСФИ 1, МСФИ 3, МСФИ 13 и МСС 40) главно поврзано со елиминација на неконзистентности и термилошки објаснувања (промените се применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јули 2014 година).
- МСФИ 14 “Одложени сметки согласно законската регулатива” (применлив за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2016 година);
- Дополнувања на МСФИ 10 “Консолидирани финансиски извештаи”, МСФИ 12 “Обелоденувања на вложувања во други правни лица” и МСС 28 “Учества во придружени правни субјекти и заеднички вложувања” (применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2016 година);
- Дополнувања на МСФИ 11 “Заеднички аранжмани” – Сметководство за стекнати удели во заеднички операции (применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2016 година);
- Дополнувања на МСС 1 “Презентација на финансиски извештаи” – Иницијатива за обелоденување (применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2016 година);
- Дополнувања на МСС 16 “Недвижности, постројки и опрема” и МСС 38 “Нематеријални средства” – Појаснување на прифатливите методи за пресметка на амортизација (применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на и по 1 јануари 2016 година);
- Дополнувања на МСС 16 “Недвижности, постројки и опрема” и МСС 41 “Земјоделство” – Земјоделство: плодородни стебла (применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2016 година);
- Дополнувања на МСС 27 “Поединечни финансиски извештаи” – Метод на главнина во поединечни финансиски извештаи (применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2016 година);
- Дополнувања на различни стандарди „Подобрувања на МСФИ (цикрус 2012-2014) како резултат на годишните проекти за подобрувања на МСФИ (МСФИ 5, МСФИ 7, МСС 19 и МСС 34) главно поврзано со елиминација на неконзистентности и термилошки објаснувања (промените се применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2016 година);
- Измени на МСС 7 “Извештај за паричните текови” – Иницијатива за обелоденување (применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2017 година);
- Измени на МСС 12 “Даноци на добивка” – Признавање на одложени даночни средства за нереализирани загуби (применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2017 година);

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

2.2 Објавени стандарди и толкувања кои се во сила во тековниот период а кои сè уште не се официјално преведени и усвоени (продолжение)

- Дополнувања на МСФИ 12 заради “Подобрувања на МСФИ (циклус 2014-2016) како резултат на годишните проекти за подобрувања на МСФИ (МСФИ 1, МСФИ 12 и МСС 28) главно поврзано со елиминација на неусогласеностите и термилошки објаснувања (промените на МСФИ 12 се применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2017 година).

2.3 Објавени стандарди и толкувања кои сè уште не стапиле на сила во тековниот период

На денот на издавањето на овие консолидирани финансиски извештаи објавени се следните стандарди, нивните дополнувања и толкувања кои сè уште не стапиле на сила:

- МСФИ 9 “Финансиски инструменти” (применлив за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2018 година);
- МСФИ 15 “Приходи од договори со купувачи” (применлив за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2017 година);
- МСФИ 16 “Лизинг” (применлив за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2019 година);
- МСФИ 16 “Наеми” (применлив за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2019 година);
- МСФИ 17 “Договори за осигурување” (применлив за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2021 година);
- Измени на МСФИ 2 “Плаќање врз основа на акции” – Класификација и мерење на трансакции (применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2018 година);
- Измени на МСФИ 4 “Договори за осигурување” – Со примена на МСФИ 9 “Финансиски инструменти” и МСФИ 4 “Договори за осигурување” (применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2018 година или кога МСФИ 9 “Финансиски инструменти” се применува прв пат);
- Измени на МСФИ 9 “Финансиски инструменти” – Претплати со негативна компензација (применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2019 година);
- Дополнувања на МСФИ 10 “Консолидирани финансиски извештаи” и МСС 28 “Учества во придружени правни субјекти и заеднички вложувања” – Продажба или доделување на средства помеѓу инвеститорот и неговиот придружен субјект или заедничко вложување и понатамошни дополнувања (почетниот датум на примена е одложен на неопределено време се додека проектот за истражување на методот на главнина не биде завршен);

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

2.3 Објавени стандарди и толкувања кои сè уште не стапиле на сила во тековниот период (продолжение)

- Измени на МСС 28 “Вложувања во придружени правни лица и заеднички вложувања” – Долгорочни вложувања во придружени правни лица и заеднички вложувања (применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2019 година);
- Дополнувања на МСС 40 “Вложувања во недвижности” – Преноси на вложувања во недвижности (применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2018 година);
- Дополнувања на МСФИ 1 и МСС 28 заради “Подобрувања на МСФИ (циклус 2014-2016) како резултат на годишните проекти за подобрувања на МСФИ (МСФИ 1, МСФИ 12 и МСС 28) главно поврзано со елиминација на неусогласеностите и термилошки објаснувања (промените на МСФИ 1 и МСС 28 ќе бидат применливи за годишните периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2018 година);
- Дополнувања на различни стандарди и толкувања “Подобрувања на МСФИ (циклус 2015 - 2017)” како резултат на проектот за годишни подобрувања на МСФИ (МСФИ 3, МСФИ 11, МСС 12 и МСС 23) – главно поврзано со елиминација на неусогласеностите и термилошки објаснувања (применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2019 година);
- КТМФИ 22 “Трансакции во странска валута и напредни разгледувања” (применлив за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2018 година);
- КТМФИ 23 “Неизвесност околу третманите на данокот на добивка” (применлив за годишни периоди на известување кои започнуваат на или после 1 јануари 2019 година);
- КТМФИ 22 “Трансакции и аванси во странска валута” (толкување применливо за годишни периоди кои започнуваат на или по 1 јануари 2018 година);

Раководството го проценува влијанието на промените на МСС, новите МСФИ и толкувањата на консолидираните финансиски извештаи. Иако поголем дел од овие промени не се применливи во работењето на Друштвото, раководството не изразува експлицитна и безрезервна изјава за усогласеноста на консолидираните финансиски извештаи со МСС и МСФИ, кои се применуваат на периодот прикажан во приложените консолидирани финансиски извештаи.

Подготвувањето на консолидираните финансиски извештаи во согласност со Законот за трговски друштва и Правилникот за водење на сметководство бара примена на проценки и претпоставки од страна на менаџментот на Друштвото, кои влијаат врз искажаните позиции во консолидираните финансиски извештаи. Иако оценките на раководството се базираат на разумни информации и познавања за настаните и активностите, фактичките резултати може да се разликуваат од проценетите. Проценките на раководството се прикажани во Белешка 4.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

2.4 Подружници

Подружниците се правни лица кај кои Друштвото има контрола врз финансиските и деловните политики и поседува повеќе од една половина од гласачките права. Постоенето на и ефектот од поседувањето на гласовите се зема во предвид при одредување дали Друштвото има контрола врз друго правно лице. Набавната вредност на вложувањето претставува објективна вредност на даденото средство. Друштвото ги евидентира вложувањата по нивната набавна вредност намалена за евентуално обезвреднување.

Подружниците се целосно консолидирани од моментот на воспоставување на контрола од страна на Друштвото врз истите. Подружниците се елиминираат од консолидацијата во моментот на престанок на контролата од страна на Друштвото.

Приложените консолидирани финансиски извештаи ги опфаќаат финансиските извештаи на матичното друштво Алкалоид АД Скопје и следните подружници:

	<u>2016</u>	<u>2016</u>
	учество	учество
Алкалоид ДОО Загреб, Хрватска	100%	100%
Алкалоид ДОО Белград, Србија	100%	100%
Алкалоид ИНТ ДОО Љубљана, Словенија	100%	100%
Алкалоид ДОО Сараево, Босна и Херцеговина	100%	100%
Алкалоидфарм СА Фрибург, Швајцарија	100%	100%
Алкалоид ЕООД Софија, Бугарија	100%	100%
АЛК&КОС Фармацеутицалс Шпк Приштина, Косово	100%	100%
Алкалоид Билна аптека ДООЕЛ Скопје, Македонија	100%	100%
Алкалоид Конс ДООЕЛ Скопје, Македонија	100%	100%
Алкалоид УСА ЈЛЦ Колумбус, Охајо САД	49%	49%
Фондација „Трајче Мукаетов“ Скопје, Македонија	100%	100%
Алкалоид ДОО Подгорица, Црна Гора	100%	100%
ООО Алкалоид РУС Москва, Русија	100%	100%
Алкалоид ФАРМ ДОО Љубљана, Словенија	100%	100%
Алкалоид Веледрогерија ДОО Белград, Србија	100%	100%
Алкалоид Иљач ТЛС Истанбул, Турција	100%	100%
АЛКА-ЛАБ ДОО Љубљана, Словенија	100%	100%
Алкалоид Шпк Тирана, Албанија	100%	100%
ТОВ Алкалоид Киев, Украина	100%	100%

Иако вложувањето на Алкалоид АД Скопје во Алкалоид УСА ЈЛЦ Колумбус, Охајо САД изнесува 49%, Друштвото поседува контрола.

Во текот на 2016 година, регистрирана е нова подружница во Република Албанија, со седиште во Тирана и нова подружница во Украина, со седиште во Киев. Во 2017 година Друштвото изврши зголемување на вложувањето во ТОВ Алкалоид Киев, во износ од 25 илјади евра.

Друштвото има претставништва во Русија, Босна и Херцеговина и Украина. Резултатите од работењето на претставништвата се вклучени во финансиските извештаи на матичното друштво.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

2.5 Сегментно известување

Ивестувањето по оперативни сегменти е конзистентно со начините на интерно известување за потребите на Управниот одбор. Управниот одбор е одговорен за стратешките одлуки за секој од сегментите.

На 31 декември 2017 година, Друштвото беше организирано во четири известувачки сегменти:

- **Фармација** - производство и продажба на лекови за хумана медицина, ветеринарни лекови и фармацевтски суровини,
- **Хемија** - производство и продажба на хемиски производи,
- **Козметика** - производство и продажба на козметички производи,
- **Билкарство** - производство и продажба на производи од билно потекло .

Севкупната производна програма на фармацевтски производи на Алкалоид - Фармација се состои од следниве фармацевтски форми:

- Орални цврсти дозни форми: Таблети - конвенционално и модифицирано ослободување, филм-таблети, обложени таблети, подјазични таблети, капсули, сув прашок за орална суспензија.
- Течни дозни форми за орална употреба: Раствори за орална употреба, сирупи, суспензии.
- Топикални препарати: Кремови, масти, раствори, гелови, спрејови, вагиналети, супозитории.
- Стерилни дозни форми: Парентерални мало-волуменски, капки за очи, масти за очи.

Покрај капацитетите за производство на готови фармацевтски производи Алкалоид-Фармација има погон за екстракција на опиоиди, кој вклучува производство на морфин и негови деривати како фармацевтски суровини.

Сегментот Алкалоид - Хемија денес има развиена програма за производство на хемикалии и реагенси од органско и неорганско потекло, со ра, puriss, purum и со фармакопејски квалитети. Истите се наменети за лабораториите во институтите, факултетите, клиниките, фармацевтската и козметичката индустрија, како и во процесите на производство на други индустрии.

Палетата на производи на Алкалоид - Козметика се состои од производите за нега на кожа, производите за нега на детска кожа, сапуни, производите за нега на коса, производите за нега на заби, парфемската колекција за мажи, парфемската колекција за жени, како и козметиката за домаќинството. Состојките кои се составен дел на производите се набавуваат од добавувачи кои ги задоволуваат високите стандарди за квалитет и истите се во согласност со барањата на Европската директива за квалитетен козметички производ.

Главни дејности во Алкалоид - Билкарство се обработка, мешање и пакување на билни суровини како корени, листови, овошје, семе итн.

Приходите по сегменти се приходи кои се обелоденети во билансот на успех на Друштвото, коишто се директно поврзани со работењето на сегментот и соодветен дел од останатите приходи на Друштвото кои што се распределени на разумна основа на сегментот.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

2.5 Сегментно известување (продолжение)

Расходите по сегменти се расходи кои се обелоденети во билансот на успех на Друштвото, коишто се директно поврзани со работењето на сегментот и соодветен дел од останатите расходи на Друштвото кои што се распределени на разумна основа на сегментот.

Нето оперативните средства на Друштвото се состојат примарно од материјални и нематеријални средства, залихи и побарувања намалени за нето оперативните обврски, додека нето финансиските средства на Друштвото примарно се состојат од парични средства и парични еквиваленти, останати тековни финансиски средства намалени за финансиски обврски, одложен данок и данок на добивка.

Сметководствените политики на сегментите се исти со сметководствените политики на Друштвото. Ова се всушност податоците кои што се репортираат на управувачките структури за целите на донесување одлуки за распределба на ресурсите и за оценување на резултатите од работењето на сегментите.

2.6 Наеми

Плаќањата за оперативен наем се признаени како расход во консолидираниот Извештај за приходи и расходи на праволиниска основа во рамките на времетраењето на наемот.

2.7 Курсни разлики

Валута за вреднување и обелоденување

Валута за вреднување и обелоденување на трансакциите на Друштвото е македонскиот Денар. Износите вклучени во консолидираниот финансиски извештаи се прикажани во илјади Денари.

Трансакции и состојби

Трансакциите направени во странски средства на плаќање се пресметуваат во македонски Денари по курсот кој важел на денот на трансакцијата. Курсните разлики настанати од таквите трансакции во текот на годината и од сведувањето на средствата и обврските искажани во странски средства за плаќање по курсот кој важел на денот на Консолидираниот Извештај за финансиската состојба, се искажуваат во Консолидираниот Извештај за приходи и расходи како приходи или расходи. Курсните разлики настанати од искажувањето во Денари на вложувањата изразени во странски средства за плаќање, се прикажани во главнината.

Подружници

Резултатите од подружниците, кои што не делуваат во услови на хиперинфлација и имаат различна функционална валута од валутата за обелоденување, се искажани во валутата за обелоденување како што следи:

Средствата и обврските се пресметани според крајниот курс на денот на консолидираниот извештај за финансиската состојба;

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

2.7 Курсни разлики (продолжение)

Приходите и расходите се пресметани со примена на просечниот курс за периодот на известување (освен ако просечниот курс не претставува разумна основа за изразување на кумулативниот ефект на курсевите на денот на трансакцијата, во кој случај е користен курсот на трансакцијата); и

Курсните разлики произлезени од погоренаведеното се прикажани како посебна ставка во капиталот.

2.8 Материјални средства

Материјалните средства иницијално се прикажуваат по нивната набавна вредност. Земјиштето, градежните објекти и дел од опремата се прикажани по нивната пазарна вредност, врз основа на процена направена од страна на независен проценител, намалени за исправката на вредноста. Набавната вредност заедно со акумулираната исправка на вредноста се корегирани за ефектот на ревалоризацијата што произлегува од нивната проценка, со цел сегашната вредност да е еднаква на објективната вредност. Останатите материјални средства, се искажани по нивната набавна вредност намалена за исправката на вредноста. Набавната вредност претставува фактурна вредност на набавените материјални средства зголемена за сите трошоци настанати до нивното ставање во употреба.

Издатоците за реконструкција, адаптација или друго вложување со кои се зголемува корисниот век на употреба или капацитетот се капитализираат со нивното настанување. Трошоците за редовно одржување и поправки се евидентираат на товар на трошоците на работењето во моментот на нивното настанување.

Позитивниот ефект од проценката на материјалните средства се евидентира на главнината како ревалоризациона резерва. Негативниот ефект од проценката на материјалните средства се евидентира на главнината, до износот на ревалоризационата резерва на одредено средство, а разликата се евидентира во консолидираниот извештај за приходи и расходи. Остатокот од ревалоризационата резерва се пренесува на задржаната добивка во моментот на отуѓувањето на средството.

Земјиштето не се амортизира. Амортизацијата на останатите материјални средства се пресметува со примена на праволиниската метода и е наменета за алоцирање на набавната или проценетата вредност на основните средства во еднакви годишни износи во текот на предвидениот век на употреба на материјалните средства. Предвидениот корисен век на средствата е:

Згради	10 - 40	години
Опрема за производство	10 - 20	години
Возила	4	години
Мебел, компјутери и останата опрема	3 - 10	години

Резидуалната вредност на средствата и нивниот предвиден век на користење се проценува на датумот на консолидираниот извештај за финансиската состојба и се корегира доколку е потребно.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

2.8 Материјални средства (продолжение)

Сегашната вредност на материјалните средства се намалува до износот на надоместувачката вредност во случај кога сегашната вредност е повисока од проценетата надоместувачка вредност.

Отстапените или на друг начин отуѓени материјални средства се елиминираат од консолидираниот извештај за финансиската состојба заедно со исправката на вредноста. Добивката или загубата што произлегува од таквото отуѓување се признава во Билансот на успех.

2.9 Нематеријални средства

Нематеријалните средства се состојат од жигови, лиценци и софтвер. Нематеријалните средства се евидентираат по нивната набавна вредност намалена за исправката на вредноста. Набавната вредност претставува фактурна вредност на набавените нематеријални средства зголемена за сите трошоци настанати до нивното право на користење.

Амортизацијата на нематеријалните средства се врши во еднакви годишни износи во текот на предвидениот век на употреба на нематеријалните средства, а најмногу до 10 години.

Одделно стекнати нематеријални средства

Нематеријалните средства со конечен животен век кои што се стекнати одделно се прикажуваат по нивната набавна вредност, намалени за акумулираната амортизација и за исправката на вредност. Амортизацијата на стекнатите нематеријални средства се врши во еднакви годишни износи во текот на предвидениот век на употреба на нематеријалните средства, а најмногу до 10 години. Предвидениот век на употреба и методот на амортизација се предмет на испитување на крајот на секој период за известување.

Интерно генерирани нематеријални средства - трошоци за истражување и развој

Издатоците за истражување се признаваат како расходи при нивното настанување. Интерно генерираните нематеријални средства кои произлегуваат од фазата на развој се признаваат доколку и само доколку може да го демонстрираат следното:

- Техничка изводливост за довршување на нематеријалното средство, така што тоа да биде расположливо за употреба или продажба,
- Неговата намера е да го доврши нематеријалното средство и да го користи или продаде,
- Неговата способност да го користи или продаде нематеријалното средство.
- Како нематеријалното средство ќе создава веројатни идни економски користи.
- Расположливоста на соодветни технички, финансиски и други ресурси за довршување на развојот и за употреба или продажба на нематеријалното средство,
- Неговата способност за веродостојно мерење на издатокот кој може да му се припише на нематеријалното средство за време на неговиот развој.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

2.9 Нематеријални средства (продолжение)

Износот на иницијално признатите интерно генерираните нематеријални средства е збир од настанатите трошоци од денот кога нематеријалното средство за прв пат ги исполнува критериумите за признавање наведени погоре. Во случај кога интерно генерираните нематеријални средства не ги задоволуваат критериумите наведени погоре, трошоците за развој се признаваат во консолидираниот извештај за приходи и расходи во периодот во кој што се настанати.

Последователно по иницијалното признавање, интерно генерираните нематеријални средства се прикажуваат по нивната набавна вредност намалени за акумулираната амортизација и исправката на вредност на ист начин како и одделно стекнатите нематеријални средства.

2.10 Обезвреднување на нефинансиските средства

Средствата кои имаат неограничен век на користење и не се амортизираат, се предмет на годишна анализа за можноста од нивно обезвреднување. Средствата кои се амортизираат се предмет на анализа за можноста од нивно обезвреднување секогаш кога настаните или измените во деловните услови укажуваат дека нивната сегашна вредност е повисока од проценетата надоместувачка вредност. Загубата од обезвреднување се евидентира за износот за кој сегашната вредност на средството ја надминува вредноста за неговото повторно надоместување. Надоместувачката вредност претставува повисоката вредност од нето продажната цена на средството, намалена за трошоците на продажба и неговата употребна вредност. Со цел за да се процени обезвреднувањето, средствата се групирани во најмали единици кои генерираат пари. Нефинансиските средства, освен гудвилот, кои се обезвреднети се проценуваат за можната корекција на обезвреднувањето на датумот на Консолидираниот Извештај за финансиската состојба.

2.11 Финансиски средства

Финансиските средства на Друштвото се класифицирани во следните категории: позајмици и побарувања и хартии од вредност расположливи за продажба. Класификацијата на вложувањата е направена во зависност од намената за која финансиските средства се набавени. Класификацијата на финансиските средства се одредува во моментот на нивната набавка и се анализира на секој датум на известување.

Позајмици и побарувања

Позајмиците и побарувањата се финансиски средства со дефинирани услови за плаќање и не се котирали на пазарите на хартии од вредност. Позајмиците и побарувањата се вклучени во тековните средства, освен оние кои имаат доспевање подолго од 12 месеци по датумот на Консолидираниот Извештај за финансиската состојба. Позајмиците и побарувањата се прикажани во Консолидираниот Извештај за финансиската состојба на позицијата Побарувања од купувачите и останати побарувања (Белешка 2.13).

Хартии од вредност расположливи за продажба

Финансиските средства “расположливи за продажба” се класифицирани како нетековни средства, освен оние кои раководството планира да ги отуѓи во период пократок од 12 месеци по датумот на Консолидираниот Извештај за финансиската состојба.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

2.11 Финансиски средства (продолжение)

Набавката и продажбата на финансиските средства се евидентира на денот на тргувањето. Вредноста на набавката ги вклучува и трошоците за трансакцијата. Финансиските средства се бришат од евиденцијата во моментот на нивната продажба или во моментот на завршување на правото за добивање на надоместок. Финансиските средства „расположливи за продажба“ се вреднуваат по нивната пазарна вредност. Друштвото исто така има вложувања во акции кои не котираат на пазар за хартии од вредност но се класифицирани како финансиски средства „расположливи за продажба“ и се вреднуваат по набавна вредност, бидејќи Друштвото очекува дека набавната вредност ќе се приближи до пазарната вредност. Позајмиците и побарувањата се вреднуваат по нивната амортизирана вредност со примена на ефективна каматна стапка.

Промените во вредноста на финансиските средства се евидентираат во главнината и Консолидираниот Извештај за сеопфатна добивка, освен загубите од обезвреднување на финансиските средства, каматите пресметани со ефективна каматна метода и курсните разлики на финансиските средства кои што се признаваат во консолидираниот извештај за приходи и расходи.

Во моментот на продажба на финансиските средства, акумулираниот износ во главнината што произлегува од промената на вредноста на финансиските средства се евидентира во консолидираниот извештај за приходи и расходи. Дивидендите што се добиваат од поседувањето на финансиските средства се евидентираат во консолидираниот извештај за приходи и расходи со стекнување на правото за добивање парични средства.

Пазарната вредност на финансиските средства се базира на последната тргувана цена на акцијата на Македонската берза за хартии од вредност. Вложувањата за кои вредноста не може со сигурност да се измери се прикажани според нивната набавна или ревалоризирана вредност намалена за исправката на вредноста.

На крајот на секој известувачки период, Друштвото врши анализа на вредноста на финансиските средства. Во случај кога постојат доволно индикатори дека вредноста на финансиските средства е неповратно намалена под нивната сегашна вредност, овие финансиски средства се сметаат за обезвреднети. Во тој случај, разликата помеѓу износот на обезвреднувањето и ревалоризационата резерва во главнината што произлегува од промената на вредноста на финансиските средства се евидентира во билансот на успех. Загубата од обезвреднување на вложувањата која што е евидентирана во консолидираниот извештај за приходи и расходи не се враќа повторно преку истиот. Анализата на обезвреднувањето на побарувањата од купувачите е опишана во Белешка 2.13.

2.12 Залихи

Залихите се искажуваат по цената на чинењето или по нето очекуваната продажна вредност во зависност од тоа која е пониска. Цената на чинење е пресметана врз база на стварните цени. Цената на чинењето на производството во тек, полупроизводите и готовите производи, ги опфаќа сите директни трошоци на производство и производните општи трошоци. Нето очекуваната продажна вредност претставува проценета продажна вредност намалена за трошоците за продажба.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

2.13 Побарувања од купувачите

Побарувањата од купувачите се искажани по фактурираната вредност намалена за исправката на побарувањата. Исправката на вредноста на побарувањата од купувачите се врши секогаш кога постојат објективни докази дека побарувањето не може да се наплати. Индикаторите кои се користат при проценката за ненаплативост на побарувањата се: несолвентност, можноста од ликвидација и стечај и доцнење при исплатата на побарувањата. Износот на исправката на вредноста претставува разлика помеѓу фактурната вредност на побарувањата и износот кој се очекува да биде надоместен. Направената исправка на побарувањата се прикажува на позицијата: “Трошоци на продажба и маркетинг” во консолидираниот извештај за приходи и расходи.

2.14 Пари и парични еквиваленти

Парите и паричните еквиваленти се состојат од готовина на сметките во банките и во благајните.

2.15 Акционерски капитал

Акционерскиот капитал се состои од обични акции. Откупот на сопствени акции се прикажува како намалување на акционерскиот капитал зголемен за сите трошоци за негово откупување или отуѓување. Отуѓувањето на сопствените акции се прикажува како зголемување на акционерскиот капитал и е еднаков на готовинските приливи намалени за сите трошоци на трансакцијата.

2.16 Обврски по кредити

Иницијално, кредитите се прикажуваат по нивната номинална вредност, намалени за трошоците на трансферот. Во понатамошните периоди, кредитите се прикажуваат намалени за пресметаната камата.

Кредитите се прикажани како тековни обврски, освен за делот кој доспева по 12 месеци од денот на консолидираниот извештај за финансиската состојба.

2.17 Данок на добивка

Данокот на добивка се пресметува и плаќа согласно одредбите на Законот за данок на добивка. Плаќањето на месечниот данок се врши аконтативно утврдено од даночните органи. Крајниот данок по стапка од 10% се пресметува на утврдената добивка од консолидираниот извештај за приходи и расходи, коригирана за одредени ставки согласно законските одредби. Во однос на подружниците на Друштвото, данокот на добивка се пресметува врз база на усвоените даночни закони на денот на извештајот за финансиска состојба во земјите каде што генерираат оданочив приход.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

2.17 Данок на добивка (продолжение)

Одложен данок

Одложениот данок е пресметан за временските разлики помеѓу даночната основица и сегашната вредност на средствата и обврските. Одложениот данок не се пресметува при почетно вреднување на средствата и обврските, доколку во моментот на трансакцијата нема влијание врз даночната добивка или загуба. Одложениот данок се пресметува со примена на тековната даночна стапка. Одложените даночни обврски се признаваат за сите оданочиви времени разлики. Одложеното даночно средство е пресметано врз основа на веројатноста на постоење на идни оданочиви добивки кои ќе овозможат искористување на одложеното даночно средство.

Одложеното даночно средство е пресметано за временските разлики од вложувања во подружниците, освен ако времето на реализација на временските разлики е контролирано од страна на Друштвото и е извесно дека истите нема да се реализираат во догледна иднина.

2.18 Користи на вработените

Обврски за пензии

Друштвото има обврска за исплата на надомести на вработените кои се категоризирани како “Дефинирани користи” и “Дефинирани придонеси”. Обврските се дефинирани како:

- “Дефинирани користи” на вработените - претставува обврска за исплата на надомести во моментот на пензионирање и вообичаено зависи од еден или повеќе фактори како што се години на старост, работен стаж и надоместоци.
- “Дефинирани придонеси” на вработените - претставува обврска за исплата на пензиско осигурување во државни и приватни фондови. Друштвото нема обврска за исплата на дополнителни износи доколку државните и приватните пензиски фондови немаат доволно средства за исплата на пензиите

Обврската дефинирана во консолидираниот Извештај за финансиската состојба за користите на вработените е прикажана според сегашната вредност на идните готовински одливи. Износот на “Дефинирани користи” се пресметува на годишно ниво од страна на независен актуар со примена на Кредитната метода на проектирани единици. Сегашната вредност на “Дефинирани користи” се пресметува со дисконтирање на проценетите идни готовински одливи, со примена на каматната стапка на високо ликвидни корпоративни обврзници, деноминирани во валутата во која дефинираните користи ќе бидат платени и кои имаат приближно еднаков период на доспевање со периодот на доспевање на дефинираните користи.

Друштвото има законска обврска за исплата на пензиско осигурување во државни и приватни фондови. По исплатата на придонесите за пензиско осигурување, Друштвото нема идна обврска по овој основ. Придонесите се евидентираат како користи на вработените во Консолидираниот Извештај за приходи и расходи во моментот на нивно доспевање. Однапред платените придонеси се евидентираат како побарувања само доколку се осигура иден поврат на платените средства или идно намалување на обврската.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

2.18 Користи на вработените (продолжение)

Технолошки вишок

На вработените кои се отпуштени како “технолошки вишок” или доброволно им престанал работниот однос во Друштвото, им се исплаќа паричен надомест. Надоместот за “технолошки вишок” се евидентира врз основа на настанат доброволен прекин на работниот однос, доставена и прифатена понуда од страна на вработениот за доброволен прекин на работен однос. Стекнатото право на исплата како резултат на “технолошки вишок” или на основа на доброволен престанок на работниот однос, се евидентира како краткорочна обврска и се очекува да се исплати.

Учество во добивка

На вработените може да им се признае право на учество во добивката, со одлука на Управниот одбор на Друштвото за распределба на добивката. Стекнатото право на учество во добивка се евидентира како краткорочна обврска и се очекува да се исплати.

2.19 Резервирања

Резервирања за обновување на околината, реструктурирање или тужби против Друштвото се признаваат кога постои законска или судска обврска како резултат на минат настан и кога износот на надоместот со голема веројатност може да се предвиди. Резервирања не се вршат за идни загуби од работењето.

Резервирањата се евидентираат според нивната сегашна вредност на очекуваните трошоци, потребни за надоместување на обврската.

2.20 Формирање на приходот - признавање и мерење

Приходот претставува објективна вредност на примениот надомест или побарувањето за продадени добра и услуги. Приходот се прикажува намален за данокот на додадена вредност, проценетите поврати, дисконтите и рабатите. Приходите се состојат од:

Приходи од продажба на производи

Приходите од продажба на производи се признаваат во моментот на испораката на производите и прифаќање од страна на купувачот.

Приходи од продажба на услуги

Приходите од продажба на услуги се признаваат во моментот на извршување на услугата имајќи го во предвид степенот на завршеност на договорената услуга.

Приходи од камати

Приходите од камати се пресметуваат со примена на ефективната каматна стапка. Приходот од камати се намалува до износот на надоместувачката вредност, во случај на обезвреднување на побарувањето и претставува дисконтиран износ на очекуваниот прилив на готовински средства.

Приходи од дивиденди

Приходите од дивиденди се признаваат во моментот на настанување на правото за надомест од страна на издавачите на сопственичките хартии од вредност.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

2.21 Дивиденди

Друштвото ги евидентира обврските по дивиденди кон акционерите, по одобрување на обврската за дивиденди на годишното Собрание на акционерите.

3. ФИНАНСИСКИ РИЗИЦИ

3.1 Видови финансиски ризици

Во своето работење, Друштвото е изложено на повеќе видови на финансиски ризици како што се пазарен ризик (ризик од промена на девизните курсеви, пазарните вредности и цените), кредитен ризик, ризик од неликвидност и каматен ризик. Пристапот на Друштвото во управување со финансискиот ризик е насочен кон проценка на непредвидливоста на финансискиот пазар и настојува да изнајде начин за навремено минимизирање на потенцијалните негативни ефекти. Управувањето со ризикот го врши Финансискиот сектор, а врз основа на политиките одобрени од страна на Управниот одбор.

Пазарен ризик

а) Ризик од промена на девизниот курс

Друштвото е вклучено во меѓународни трансакции и е изложено на ризик од промена на девизните курсеви, како резултат на изложеност на домашната валута во однос на различните странски валути. Ризикот од промена на девизниот курс се управува преку обезбедување на доволни количества на готовина во странски валути во банки за обезбедување на континуитет на операциите на Друштвото.

б) Ризик од промена на цените

Друштвото е изложено на ризик од промена на пазарната вредност на вложувањата расположливи за продажба. Друштвото не е изложено на ризик од промена на цената на готовите производи.

Кредитен ризик

Друштвото нема значајна концентрација на кредитен ризик. Воспоставените политики и процедури овозможуваат продажба на купувачи со соодветна кредитна историја. Побарувањата од купувачите се состојат од голем број на салда. На тој начин, управувањето со кредитниот ризик вклучува политика на разумно намалување и дисперзија на концентрацијата на побарувањата во портфолиото на клиентите.

Ризик од неликвидност

Ризикот од неликвидност се управува преку обезбедување на доволни количества на готовина, можност за обезбедување на средства за кредитирање на операциите на Друштвото.

Каматен ризик

Друштвото не поседува значајни финансиски средства кои би обезбедиле принос на камати, така што готовинскиот тек на Друштвото не е под влијание на промените на пазарните каматни стапки.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

3. ФИНАНСИСКИ РИЗИЦИ (продолжение)

3.1 Видови финансиски ризици (продолжение)

Друштвото е изложено на каматен ризик за долгорочните и краткорочните кредити. Друштвото нема посебна политика за намалување на каматниот ризик, и истиот го регулира во директни преговори со банките. Каматните стапки на долгорочните кредити се помали од краткорочните, и значајно не варираат. Каматите на краткорочните кредити земени од банките во земјата во тековниот период се намалени во однос на минатата година.

3.2 Објективна вредност

Објективната вредност на вложените средства расположливи за продажба се базира на вредноста на акциите кои котираат на официјалниот финансиски пазар на датумот на консолидираниот Извештај за финансиската состојба.

За вреднување на вложувањата кои не котираат на официјалниот пазар, се применува тековната пазарна вредност на вложувања во хартии од вредност во иста или слична групација во која дејствува субјектот.

Сметководствената вредност намалена за проценетите исправки на вредноста на финансиски средства и обврски, со рок на доспевање пократок од една година, ја претставува приближно нивната објективна вредност.

Проценките на Друштвото се базираат на искуството и останатите фактори, вклучувајќи ги и очекувањата за идните настани за кои се верува дека се веројатни во сегашните околности.

3.3 Управување со ризикот од финансирање

Друштвото користи кредити со цел да обезбеди континуирано работење и да обезбеди поврат на вложувањата на инвеститорите и акционерите преку оптимизација на обврските по кредити и капиталот. Доколку е потребно, Друштвото може да го намали ризикот од финансирање преку намалување на износот распределен за дивиденди кон акционерите, да издава нови акции или да продаде средства со цел намалување на ризикот од финансирање.

4. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПРОЦЕНКИ

Друштвото врши проценка на идните настани. Проценетите износи вообичаено се блиски до реалните износи на остварените настани. Оние проценки кои може да имаат материјално влијание врз сегашната вредност на средствата и обврските во иднина се опишани подолу:

Објективна вредност на материјалните средства

Објективната вредност на проценетите материјални средства се анализира од страна на Друштвото на датумот на консолидираниот Извештај за финансиската состојба дали претрпеле значајна промена во однос на вредност на денот на проценката. Проценката на Друштвото е дека разликата помеѓу нивната пазарна вредност и проценетата сметководствената вредност е нематеријална и не влијае врз искажаниот резултат.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

4. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПРОЦЕНКИ (продолжение)

Објективна вредност на финансиските средства

Објективната вредност на финансиските средства расположливи за продажба, кои не котираат на официјалниот пазар на Македонската берза на хартии од вредност се евидентирани според нивната набавна вредност. Проценка на Друштвото е дека нивниот износ и разлика до можната пазарна вредност е нематеријална и истата нема никакво влијание врз искажаниот резултат, имајќи ги во предвид бројот на акциите во портфолиото на Друштвото, односно процентот на учество во вкупниот капитал на издавачите на хартии од вредност и нивната неликвидност.

Побарувања од купувачите

Друштвото врши анализа на објективната вредноста на побарувањата од купувачите.

Проценки за евидентирање на користи на вработените

МСС19 користи на вработените, бара да се направат веродостојни проценки на износот на користите кој треба да се евидентира како обврска за користи на вработените. За оваа цел се користат актуарски проценки и техники како што се очекувана стапка на инфлација, долгорочно зголемување на медицинските трошоци, обрт на вработени и дисконтната стапка. Евентуалните промени на овие проценки на било која од овие варијабли може да ја промени обврската на друштвото по основ на користи на вработените.

5. СЕГМЕНТНО ИЗВЕСТУВАЊЕ

Примарен известувачки образец - деловен сегмент

Сегментното известување до менаџментот се базира на информации за производите и категориите на купувачите.

Основни категории на производи се фармацевтски и нефармацевтски производи (хемиски, козметички и производи од биљно потекло). Основни категории на купувачи за производите на Друштвото се купувачи на големо.

Резултатите на сегментот за годината што завршува на 31 декември се:

	Продажби		Добивка од работењето	
	2017	2016	2017	2016
Фармација	7.695.963	6.910.385	884.343	788.715
Хемија	287.194	256.855	20.542	17.658
Козметика	841.275	822.820	19.498	23.124
Билкарство	270.284	302.710	(12.138)	24.958
Вкупно	9.094.716	8.292.770	912.245	854.455
Финансиски трошоци			(4.491)	(12.407)
Добивка пред даноци			907.754	842.048
Данок од добивка			(98.477)	(110.230)
Нето добивка			809.277	731.818

Сите приходи наведени погоре се генерирани од продажби кон надворешни купувачи. Средствата и обврските на сегментот за годината што завршува на 31 декември се:

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

5. СЕГМЕНТНО ИЗВЕСТУВАЊЕ (продолжение)

Средства

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Фармација	9.193.381	8.599.836
Хемија	188.213	218.763
Козметика	1.342.252	1.194.428
Билкарство	596.689	578.219
Вкупно средства	<u>11.317.535</u>	<u>10.591.246</u>

Обврски

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Фармација	2.035.345	1.783.357
Хемија	104.043	87.202
Козметика	214.362	178.448
Билкарство	87.715	98.834
Вкупно обврски	<u>2.441.465</u>	<u>2.147.841</u>

Останати ставки на сегментот за годината што завршува на 31 декември се:

	<u>Амортизација</u>		<u>Инвестиции</u>	
	<u>2017</u>	<u>2016</u>	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Фармација	447.230	394.294	804.842	598.174
Хемија	9.815	9.713	17.708	12.990
Козметика	21.330	21.014	27.671	19.217
Билкарство	22.685	16.916	11.199	81.902
Вкупно	<u>501.060</u>	<u>441.937</u>	<u>861.420</u>	<u>712.283</u>

Секундарен известувачки образец - географски сегмент

Република Македонија е матична земја на Друштвото каде се одвива дел од активностите.

	<u>Приходи од продажба</u>		<u>Нетековни средства</u>	
	<u>2017</u>	<u>2016</u>	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Македонија	3.486.685	3.321.026	5.668.858	5.318.980
Србија	1.587.385	1.490.964	27.941	30.111
Хрватска	813.248	717.053	10.166	9.543
Босна и Херцеговина	778.615	752.467	2.256	2.527
Останати земји	2.428.783	2.011.260	57.667	46.355
Вкупно	<u>9.094.716</u>	<u>8.292.770</u>	<u>5.766.888</u>	<u>5.407.516</u>

Прикажувањето на продажбите е врз основа на потеклото на купувачот.

Нетековните средства се состојат од материјални и нематеријални средства.

Информации за поголемите купувачи

Продажбите од сегментот Фармација се одвиваат во повеќе земји и преку повеќе купувачи. Нема купувач со поголемо учество во продажбите на фармацевтски производи.

Кај продажбите на сегментот Хемија има еден купувач што учествува во директните продажби со 26% (2016: 27,5%).

Кај продажбите на сегментот Козметика има еден купувач што учествува во директните продажби со 15,9% (2016: 14,3%).

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

5. СЕГМЕНТНО ИЗВЕСТУВАЊЕ (продолжение)

Кај продажбите на сегментот Билкарство има еден купувач што учествува во директните продажби со 37,5% (2016: 46,8%).

Видови на продажби

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Продажба на производи	6.774.755	6.195.299
Продажба на стоки	2.217.458	2.023.179
Останата продажба	102.503	74.292
	<u>9.094.716</u>	<u>8.292.770</u>

6. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА

	<u>Земјиште</u>	<u>Градежни објекти</u>	<u>Опрема</u>	<u>Инвестиции во тек</u>	<u>Вкупно</u>
Набавна вредност					
На 1 јануари 2016	<u>832.946</u>	<u>1.926.393</u>	<u>2.785.891</u>	<u>347.721</u>	<u>5.892.951</u>
Зголемувања	-	706	31.932	376.181	408.819
Пренос од инвестиции во тек	579	139.317	538.982	(678.878)	-
Елиминација на средства	-	(12)	(11.799)	-	(11.811)
Курсни разлики	-	(779)	356	-	(423)
На 31 декември 2016	<u>833.525</u>	<u>2.065.625</u>	<u>3.345.362</u>	<u>45.024</u>	<u>6.289.536</u>
Исправка на вредност					
На 1 јануари 2016	-	<u>101.528</u>	<u>1.856.506</u>	-	<u>1.958.034</u>
Амортизација за 2016	-	57.796	216.946	-	274.742
Елиминација на средства	-	(5)	(11.671)	-	(11.676)
Курсни разлики	-	(281)	387	-	106
На 31 декември 2016	-	<u>159.038</u>	<u>2.062.168</u>	-	<u>2.221.206</u>
Сегашна вредност					
На 31 декември 2016	<u>833.525</u>	<u>1.906.587</u>	<u>1.283.194</u>	<u>45.024</u>	<u>4.068.330</u>
Набавна вредност					
На 1 јануари 2017	<u>833.525</u>	<u>2.065.625</u>	<u>3.345.362</u>	<u>45.024</u>	<u>6.289.536</u>
Зголемувања	-	-	37.733	503.599	541.332
Пренос од инвестиции во тек	-	112.918	318.392	(431.310)	-
Елиминација на средства	-	(34)	(35.180)	(203)	(35.417)
Курсни разлики	-	1.367	118	-	1.485
На 31 декември 2017	<u>833.525</u>	<u>2.179.876</u>	<u>3.666.425</u>	<u>117.110</u>	<u>6.796.936</u>
Исправка на вредност					
На 1 јануари 2017	-	<u>159.038</u>	<u>2.062.168</u>	-	<u>2.221.206</u>
Амортизација за 2017	-	60.039	237.190	-	297.229
Елиминација на средства	-	(4)	(33.592)	-	(33.596)
Курсни разлики	-	704	(78)	-	626
На 31 декември 2017	-	<u>219.777</u>	<u>2.265.688</u>	-	<u>2.485.465</u>
Сегашна вредност					
На 31 декември 2017	<u>833.525</u>	<u>1.960.099</u>	<u>1.400.737</u>	<u>117.110</u>	<u>4.311.471</u>

Земјиштето и градежните објекти се проценети по нивната пазарна вредност на 31 декември 2014 година од страна на независен проценител. Ревалоризациониот ефект е пренесен во останати резерви на капиталот (Белешка 15).

(Во илјади денари)

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

7. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА

	Патенти и лиценци	Софтвер и интерно генерирани нематеријални и средства	Останати средства	Средства во подготовка	Вкупно
Набавна вредност					
На 1 јануари 2016	384.145	1.316.125	69.873	79.914	1.850.057
Зголемување	-	393	839	302.232	303.464
Пренос од инвестиции во тек	4.003	284.560	2.919	(291.482)	-
Отуѓувања на средства	(18.166)	-	-	(9)	(18.175)
Курсни разлики	(495)	1.314	820	(2)	1.637
На 31 декември 2016	369.487	1.602.392	74.451	90.653	2.136.983
Исправка на вредност					
На 1 јануари 2016	305.610	309.750	32.139	-	647.499
Амортизација за тековна година	32.991	125.820	8.384	-	167.195
Отуѓувања на средства	(18.166)	-	-	-	(18.166)
Курсни разлики	2	1.032	235	-	1.269
На 31 декември 2016	320.437	436.602	40.758	-	797.797
Сегашна вредност на 31 декември 2016	49.050	1.165.790	33.693	90.653	1.339.186
Набавна вредност					
На 1 јануари 2017	369.487	1.602.392	74.451	90.653	2.136.983
Зголемување	-	5.828	797	313.463	320.088
Пренос од инвестиции во тек	5.669	272.813	7.853	(286.335)	-
Отуѓувања на средства	(29.481)	-	-	-	(29.481)
Курсни разлики	(497)	(381)	531	(20)	(367)
На 31 декември 2017	345.178	1.880.652	83.632	117.761	2.427.223
Исправка на вредност					
На 1 јануари 2017	320.437	436.602	40.758	-	797.797
Амортизација за тековна година	20.372	175.202	8.257	-	203.831
Отуѓувања на средства	(29.481)	-	-	-	(29.481)
Курсни разлики	2	(339)	(4)	-	(341)
На 31 декември 2017	311.330	611.465	49.011	-	971.806
Сегашна вредност на 31 декември 2017	33.848	1.269.187	34.621	117.761	1.455.417

Нето сегашна вредност на софтверот изнесува 46.829 илјади Денари (2016: 46.877 илјади Денари), остатокот се интерно генерирани нематеријални средства.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

8. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ

Управување со ризикот од финансирање

Раководството на друштвото врши редовна анализа на кредитната задолженост.

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Обврски по кредити	652.153	507.609
Пари и парични еквиваленти	(214.389)	(277.638)
Нето обврски по кредити	<u>437.764</u>	<u>229.971</u>
Акционерска главнина	<u>8.876.070</u>	<u>8.443.405</u>
Нето обврски по кредити/Акционерска главнина	<u>4,93%</u>	<u>2,72%</u>

Финансиски инструменти и цели на управување со ризикот

Финансиските инструменти на Друштвото се состојат од пари и парични еквиваленти, купувачи и останати побарувања, добавувачи и останати обврски и кредити. Во текот на своето работење Друштвото е изложено на следните ризици:

Ризик од промена на девизните курсеви

Значаен дел од работењето на Друштвото како што се: продажбите на производи и услуги, набавка на основни средства, сировини и материјали, услуги и кредити се деноминирани во денари од странски валути. Друштвото не користи финансиски инструменти за минимизирање на ризикот, од причини што такви инструменти не постојат на пазарот во Македонија.

Состојбата на девизните износи деноминирани во Денари е следната:

	<u>Обврски</u>		<u>Средства</u>	
	<u>2017</u>	<u>2016</u>	<u>2017</u>	<u>2016</u>
ЕУР	1.085.227	966.714	1.223.249	867.492
РУР	4.897	6.194	434.080	459.252
УСД	91.295	175.960	10.443	5.886
ЦХФ	14.029	25.640	5.796	8.594
Останати валути	112.311	90.028	589.808	634.985

Друштвото најмногу е изложено на Евро и Руска рубља.

Следната табела ја покажува сензитивната анализа за зголемување и намалување од 10% на македонскиот Денар во однос на соодветните странски валути. Сензитивната анализа е направена на девизните салда на средствата и обврските на датумот на консолидираниот Извештај за финансиската состојба. Позитивните износи претставуваат зголемување на добивката во консолидираниот извештај за приходи и расходи, а негативните износи, претставуваат нејзино намалување.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

8. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ (продолжение)

Ризик од од промена на девизните курсеви (продолжение)

	Зголемување од 10% на вредноста на Денарот		Намалување од 10% на вредноста на Денарот	
	2017	2016	2017	2016
ЕУР	(13.802)	9.922	13.802	(9.922)
РУР	(42.918)	(45.306)	42.918	45.306
УСД	8.085	17.007	(8.085)	(17.007)
ЦХФ	823	1.705	(823)	(1.705)
Останати валути	(47.750)	(54.496)	47.750	54.496
Извештај за приходи и расходи и Капитал	(95.562)	(71.168)	95.562	71.168

Сензитивноста на Друштвото кон странските валути во 2017 година е поголема од 2016 година, како резултат на зголемување на побарувањата од купувачите во странство и зголемување на кредитите и обврските кон странските добавувачи.

Ризик од промена на каматни стапки

Друштвото е изложено на ризик од промена на каматните стапки.

Следната табела ја покажува сензитивната анализа за зголемување и намалување за 10% на каматните стапки на девизните кредити на денот на консолидираниот Извештај за финансиската состојба. Позитивните износи претставуваат зголемување на добивката во Консолидираниот Извештај за приходи и расходи, а негативните износи претставуваат намалување.

	Зголемување од 10%		Намалување од 10%	
	2017	2016	2017	2016
Кредити	1.510	1.120	(1.510)	(1.120)
Извештај за приходи и расходи и Капитал	(1.510)	(1.120)	1.510	1.120

Доколку каматните стапки беа повисоки за 10% од тековните, добивката на Друштвото во 2017 година ќе беше помала за 1.510 илјади Денари, и обратно, доколку каматните стапки беа пониски добивката на Друштвото во 2017 година ќе беше поголема за 1.510 илјади Денари.

Ризик од ликвидност

Раководството на Друштвото води грижа за обезбедување на ликвидноста. Во соодветни случаи, Друштвото користи краткорочни и долгорочни кредити за финансирање на работењето. Раководството управува со ризикот од ликвидност преку одржување на извесен износ на слободни пари и парични еквиваленти, секојдневно пратење на состојбата на паричните средства и проекции за идните парични приливи и одливи. Друштвото има пристап до финансиски средства од банките со релативно ниска каматна стапка, што дополнително обезбедува можност за управување со ликвидноста.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

8. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ (продолжение)

Ризик од ликвидност (продолжение)

Подолу е прикажана табелата за рочноста на финансиските обврски на Друштвото:

	До 1 месец	1 - 3 месеци	3 - 12 месеци	12 - 60 месеци	Вкупно
2017					
Обврски кон добавувачите	789.432	464.353	203.346	7.202	1.464.333
Обврски за кредити	-	31.368	350.251	270.534	652.153
	789.432	495.721	553.597	277.736	2.116.486
2016					
Обврски кон добавувачите	703.285	437.173	183.076	9.627	1.333.161
Обврски за кредити	225	-	439.764	67.620	507.609
	703.510	437.173	622.840	77.247	1.840.770

Подолу е прикажана табелата за рочноста на финансиските средства на Друштвото:

	До 1 месец	1 - 3 месеци	3 - 12 месеци	12 - 60 месеци	Вкупно
2017					
Побарувања од купувачите	1.223.235	961.278	226.915	-	2.411.428
Вложувања во хартии од вредност расположливи за продажба	-	-	-	5.110	5.510
Пари и парични еквиваленти	214.389	-	-	-	214.389
	1.437.624	961.278	226.915	5.110	2.631.327
2016					
Побарувања од купувачите	1.234.792	841.714	148.206	-	2.224.712
Вложувања во хартии од вредност расположливи за продажба	-	-	-	4.649	4.649
Пари и парични еквиваленти	277.638	-	-	-	277.638
	1.512.430	841.714	148.206	4.649	2.506.999

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

8. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ (продолжение)

Даночен ризик

Македонската даночна регулатива постојано е предмет на различни толкувања и на чести промени. Како последица на тоа, трансакциите на Друштвото можат да бидат оспорени од страна на даночните органи и Друштвото би можело да се соочи со дополнителни даноци, казни и камати, кои би можеле да бидат значајни. Периодот за кој даночните и царинските органи можат да направат контрола со цел утврдување на даночните обврски на Друштвото е пет години. Во текот на 2017 година, сметководствената евиденција на Друштвото беше предмет на контрола од страна на даночните власти за даночна контрола на ДДВ за периодот од 1 јануари 2017 до 30 ноември 2017 година за што е издаден Записник од надворешна контрола без идентификувани наоди.

9. ВЛОЖУВАЊА ВО ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ РАСПОЛОЖЛИВИ ЗА ПРОДАЖБА

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
На 1 јануари	4.649	3.514
Зголемувања	606	1.313
Намалувања	(145)	(178)
Објективна вредност на вложувањата	-	-
На 31 декември	5.110	4.649

Вложувањата се состојат од:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Вложувања во некотираните компании	1.930	1.855
Вложувања во котираните компании	3.180	2.794
Вложувања во неповрзани субјекти	5.110	4.649

Вложувањата во хартии од вредност расположливи за продажба претставуваат вложувања во акции и удели на повеќе друштва и банки. Вложувањето во овие друштва и банки е помало од 10% од нивниот регистриран капитал.

Вредноста на вложувањата во котираните друштва е искажана по нивната пазарна вредност. Аксиите кои не котираат на пазар за хартии од вредност но се класифицирани како финансиски средства “расположливи за продажба” се вреднуваат по набавна вредност, бидејќи Друштвото очекува дека набавната вредност ќе се приближи до пазарната вредност.

(Во илјади денари)

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

10. ЗАЛИХИ

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Суровини и материјали	929.727	871.534
Резервни делови	573	602
Ситен инвентар	1.701	1.678
Производство во тек	377.362	276.809
Готови производи	752.409	861.135
Трговски стоки	418.212	381.430
	<u>2.479.984</u>	<u>2.393.188</u>

11. ПОБАРУВАЊА ОД КУПУВАЧИТЕ

Побарувања од купувачи

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Побарувања од купувачи	2.675.896	2.491.337
Минус: исправка на вредноста	(264.468)	(266.625)
Нето побарувања од купувачи	<u>2.411.428</u>	<u>2.224.712</u>

Движење на исправката на вредноста:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
На почеток на годината	266.625	269.929
Исправка за годината	8.284	16.724
Директен отпис	(18)	(550)
Наплатено во годината	(10.860)	(23.304)
Курсни разлики	437	3.826
На крајот на годината	<u>264.468</u>	<u>266.625</u>

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
До 1 година	-	-
Над 1 година	264.468	266.625
На 31 Декември	<u>264.468</u>	<u>266.625</u>

12. ОСТАНАТИ ПОБАРУВАЊА

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Аванси	180.927	56.766
Кредити на вработените	-	60
Побарувања за повеќе платен ДДВ	123.890	133.324
Останати побарувања	117.102	75.576
Минус: Нетековен дел од побарувањата	(14.988)	(8.728)
	<u>406.931</u>	<u>256.998</u>

Нетековните побарувања се однесуваат на дадени аванси за набавка на основни средства и истите се реализираат во временски период подолг од една година.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

12. ОСТАНАТИ ПОБАРУВАЊА (продолжение)

Објективната вредност на нетековните побарувања од купувачите и останатите побарувања изнесува:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Останати побарувања	<u>14.987</u>	<u>8.728</u>

Ефективната каматна стапка на нетековните побарувања изнесува:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	<u>3,25%</u>	<u>3,75%</u>

Друштвото работи со голем број на купувачи во земјата и странство и поради тоа нема концентрација на кредитен ризик кај побарувањата од купувачите.

Побарувањата за повеќе платен ДДВ на Управата за јавни приходи се надоместуваат редовно.

13. ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Пари во банки	211.735	274.683
Пари во благајна	971	1.123
Останато	<u>1.683</u>	<u>1.832</u>
	<u>214.389</u>	<u>277.638</u>

14. АКЦИОНЕРСКИ КАПИТАЛ

	<u>Број на акции</u>	<u>Обични акции</u>	<u>Сопствени акции</u>	<u>Вкупно</u>	<u>Премии од акции</u>
На 1 јануари 2016	<u>1.416.612</u>	<u>2.220.127</u>	<u>(23.032)</u>	<u>2.197.095</u>	-
Откуп на сопствени акции	-	-	-	-	-
На 31 декември 2016	<u>1.416.612</u>	<u>2.220.127</u>	<u>(23.032)</u>	<u>2.197.095</u>	-
Откуп на сопствени акции	-	-	-	-	-
На 31 декември 2017	<u>1.416.612</u>	<u>2.220.127</u>	<u>(23.032)</u>	<u>2.197.095</u>	-

Вкупниот број на одобрени и издадени акции е 1.431.353 со номинална вредност од ЕУР 25,56 по акција. Издадените акции се платени во целост.

Од вкупните сопствени акции, 14.741 се сопствени обични акции и 3.287 акции резервирани за поранешни сопственици од кои 3.228 приоритетни акции и 59 обични акции стекнати по основ на дивиденда.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

15. ОСТАНАТИ РЕЗЕРВИ

	Пренос на резерви	Основни средства	Вложувања	Фонд за акции	Вкупно
На 1 јануари 2016	(9.604)	1.101.488	(937)	228.916	1.319.863
Зголемување	-	-	1.135	-	1.135
Курсни разлики	-	26.101	-	-	26.101
	-	-	-	-	-
На 31 декември 2016	(9.604)	1.127.589	198	228.916	1.347.099
Зголемување	-	-	461	-	461
Рекласификација	-	(197.690)	-	-	(197.690)
Курсни разлики	-	(10.350)	-	-	(10.350)
	-	-	-	-	-
На 31 декември 2017	(9.604)	919.549	659	228.916	1.139.520

Природата и правата кои произлегуваат од секој вид на останати резерви се:

- Ревалоризационата резерва за материјалните средства произлегува од нивната проценка. Овие резерви не се на располагање на акционерите.
- Резервите за вложувања произлегуваат од нивната проценка. Овие резерви не се на располагање на акционерите.
- Фондот за акции произлегува од задржаната добивка според одлука на Собрание на акционери и е на располагање на акционерите.

16. ОБВРСКИ ЗА КРЕДИТИ

	2017	2016
Долгорочни кредити	270.534	67.620
Краткорочни кредити	381.619	439.989
	652.153	507.609

Кредитите од банка во износ од 25.363 илјади Денари се обезбедени со материјални средства со сметководствена вредност од 65.969 илјади Денари.

Доспевањето на кредитите е:

	2017	2016
До 1 година	381.619	439.989
Од 1- 3 години	270.534	67.620
	652.153	507.609

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

16. ОБВРСКИ ЗА КРЕДИТИ (продолжение)

Кредитите се деноминирани во следните валути:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
ЕУР	296.614	287.701
УСД	-	39.973
МКД	355.500	179.368
Останати	39	567
	<u>652.153</u>	<u>507.609</u>

Ефективната каматна стапка на кредитите изнесува:

	<u>31 декември 2017</u>			<u>31 декември 2016</u>		
	<u>ЕУР</u>	<u>УСД</u>	<u>МКД</u>	<u>ЕУР</u>	<u>УСД</u>	<u>МКД</u>
Каматна стапка	3 - 6 месечен ЕУРИБОР +0,85 – 4,5%	-	2,8– 3,1%	6 месечен ЕУРИБОР +3,1 – 4,5%	3,1%	3,3– 6%

17. ОБВРСКИ ЗА ОТПРЕМНИНИ

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Обврски за отпремнини	<u>29.427</u>	<u>26.885</u>

Обврските за отпремнини се пресметани врз основа на законските барања за исплата на две нето просечни плати во моментот на пензионирање, со примена на актуарска пресметка.

Износот за отпремнини евидентиран во Билансот на успех изнесува:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
На почеток на годината	26.885	25.898
Зголемување на пресметката	2.542	1.091
Намалување на пресметката	-	(104)
На крај на годината	<u>29.427</u>	<u>26.885</u>

Основните претпоставки користени при пресметка на отпремнините се:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Дисконтна стапка	<u>3,66%</u>	<u>4,01%</u>

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

18. ОДЛОЖЕНИ ДАНОЦИ

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Одложени даночни средства	17.817	17.817
Одложени даночни обврски	<u>(205)</u>	<u>(8)</u>
	<u>17.612</u>	<u>17.809</u>

Одложените даноци од добивка се пресметани со примена на редовната стапка на данок од добивка во висина од 10%.

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
На 1 јануари	<u>17.809</u>	<u>19.502</u>
Одложен данок во Билансот на успех	(205)	(1.693)
Реализирана даночна обврска	<u>8</u>	<u>-</u>
На 31 декември	<u>17.612</u>	<u>17.809</u>

Движењето на одложените даночни средства и обврски е:

	<u>Резервирања</u>	<u>Вреднување</u>	<u>Вкупно</u>
На 1 јануари 2016	<u>19.502</u>	<u>-</u>	<u>19.502</u>
Во Билансот на успех	(1.693)	-	(1.693)
Реализирана даночна обврска	-	-	-
На 31 декември 2016	<u>17.809</u>	<u>-</u>	<u>17.809</u>
Во Билансот на успех	(205)	-	(205)
Реализирана даночна обврска	<u>8</u>	-	<u>8</u>
На 31 декември 2017	<u>17.612</u>	<u>-</u>	<u>17.612</u>

19. ОБВРСКИ КОН ДОБАВУВАЧИ И ОСТАНАТИ ОБВРСКИ

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Обврски кон добавувачите	1.464.333	1.333.161
Аванси	25.741	9.713
Обврски кон вработените	102.716	94.000
Дивиденди	12.102	10.986
Останати обврски	<u>134.426</u>	<u>144.565</u>
	<u>1.739.318</u>	<u>1.592.425</u>

(Во илјади денари)

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

20. РЕЗЕРВИРАЊА ЗА ОСТАНАТИ ОБВРСКИ И ТРОШОЦИ

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Резервирања за отпремнини	2.542	1.091
	<u>2.542</u>	<u>1.091</u>

21. ОСТАНАТИ ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Наплатени отпишани побарувања	10.860	23.304
Приходи од камати од тековно работење	10.066	4.357
Позитивни курсни разлики од тековно работење	168.254	174.025
Останати приходи	126.804	98.937
	<u>315.984</u>	<u>300.623</u>

22. ОСТАНАТИ РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Камати од тековно работење	2.562	153
Негативни курсни разлики	143.129	105.602
Останати расходи	148.745	192.953
	<u>294.436</u>	<u>298.708</u>

23. ВИДОВИ НА ТРОШОЦИ

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Суровини и материјали	2.238.233	2.207.867
Надоместоци на вработените	1.912.897	1.691.568
Амортизација	501.060	441.937
Електрична енергија и вода	160.632	137.579
Исправка на побарувањата од купувачите	8.284	16.724
Транспорт	217.744	190.230
Промена на залихите	(98.758)	(165.764)
Набавна вредност на продадени стоки	1.593.272	1.486.422
Останати расходи	1.668.113	1.432.576
	<u>8.201.477</u>	<u>7.439.139</u>

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

24. ТРОШОЦИ НА ВРАБОТЕНИ

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Бруто плати	1.661.508	1.462.425
Останати трошоци на вработени	251.389	229.143
	<u>1.912.897</u>	<u>1.691.568</u>
Број на вработени на 31 декември	<u>1.856</u>	<u>1.725</u>

25. ОПЕРАТИВЕН ЛИЗИНГ

Оперативниот лизинг се однесува на изнајмување на деловни простории и возила. Вообичаениот период за изнајмување се движи од 3 - 5 години. Друштвото нема опција да ги откупи деловните простории и возилата.

Трошоци евидентирани во Билансот на успех се:

Минимум оперативен лизинг	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	60.505	53.004
	<u>60.505</u>	<u>53.004</u>
Идни неотповикливи обврски	<u>2017</u>	<u>2016</u>
До 1 година	38.525	40.613
Од 2 - 5 години	66.833	65.029
	<u>105.358</u>	<u>105.642</u>

26. ТРОШОЦИ НА ФИНАНСИРАЊЕ

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Курсни разлики (нето) од кредити	(10.607)	(1.208)
Расходи по основ на камати од кредити	15.098	(11.199)
	<u>4.491</u>	<u>(12.407)</u>

27. ДАНОК НА ДОБИВКА

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Тековен данок на добивка	98.477	108.702
Него одложен данок на добивка	-	1.528
	<u>98.477</u>	<u>110.230</u>

Данокот од добивка се разликува од износот што би произлегол доколку се употреби основната даночна стапка како што следува:

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

27. ДАНОК НА ДОБИВКА (продолжение)

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Добивка пред оданочување	912.754	842.048
Пресметан данок по важечка стапка од 10%	91.275	84.205
Приходи кои не се предмет на оданочување	(3.293)	(72)
Усогласување на расходите	63.838	61.087
Даночни олеснувања и ослободувања	(53.343)	(34.990)
Данок на добивка	98.477	110.230

28. ЗАРАБОТУВАЧКА ПО АКЦИЈА

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Основна заработка по акција		
Расположлива нето добивка (во Денари)	809.277.171	731.818.674
Просечен број на акции	1.416.612	1.416.612
Основна заработка по акција (во Денари)	571,28	516,60

29. ДИВИДЕНДА

Друштвото не ја евидентира обврската за дивиденди се додека истата не се ратификува на годишното Собрание на акционери.

На 3 април 2017 година на годишното Собрание на акционерите е одобрена пресметка и исплата на бруто дивиденда за 2016 година во износ од 357.838 илјади Денари. Пресметаната дивиденда и даноците се прикажани како намалување од задржаната добивка.

30. ПРЕВЗЕМЕНИ ОБВРСКИ

Друштвото има превземено обврски по основ склучени договори со изведувачи за изградба, набавка и одржување на основни средства во износ од 12.143 илјади Денари (2016: 6.779 илјади Денари).

31. ПОТЕНЦИЈАЛНИ ОБВРСКИ

Друштвото има обврска по основ на издадени гаранции од банки кон различни доверители во износ од 233.232 илјади Денари (2016: 150.426 илјади Денари).

32. ОДНОСИ СО ПОВРЗАНИ СУБЈЕКТИ

Друштвото нема краен единствен сопственик. Акциите на Друштвото се поседувани од голем број на правни и физички лица.

Надоместоци на раководството

Во текот на 2017 година на членовите на Управниот одбор на Друштвото не се исплатени надоместоци за учество во одборот. Во текот на 2017 година на членовите на Надзорниот одбор на Друштвото вкупно се исплатени 4.207 илјади Денари (2016: 4.207 илјади Денари).

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

33. ДЕВИЗНИ КУРСЕВИ

Официјалниот девизен курс за значајната валута користена при искажување на билансните позиции деноминирани во странска валута е следнава:

	<u>31.12.2017</u>	<u>31.12.2016</u>
ЕУР	61,49	61,48
РУР	0,89	0,96
УСД	51,27	58,33
ЦХФ	52,55	57,25